Maandag 20 September 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 4008

# AMIGOE DI CURAÇAO



Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zondags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.



# Sardinië door nazies ontruimd.

## Russen nemen meer dan 1000 plaatsen in grote opmars naar het Westen.

### Tarawa en Nauru in Stille Oceaan door U. S. A.-vloot aangevallen.

## Duitsers trekken terug van Salerno.

## Lae op Nieuw Guinea in Geallieerde handen.

### RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Grote successen!

Als volgt luidt het Russische communiqué, dat Zondagavond werd uitgegeven:

„In de richting van Smolensk hebben onze troepen van het Kalininfront als resultaat van vier dagen van hevige gevechten een krachtig versterkte defensie-linie doorbroken, welke sinds lang bestond, en in een bestorming het belangrijke vijandelijke sterktepunt op de weg naar Smolensk, de stad Dukovschina genomen.

Onze troepen aan het Westelijk front hebben na hardnekkige gevechten de vijandelijke weerstand gebroken en het belangrijke sterktepunt Yartsevo aan de Duitse defensielinie op de toegangswegen naar Smolensk genomen.

In de richting van Kiev ontwikkelden onze troepen hun succesrijk offensief verder en kwamen zij van 15 tot 20 kilometer vooruit. Hierbij veroverden zij de steden Priluki, Piryatin, Lubny en Kharkol, alsook meer dan 180 bewoonde plaatsen; waaronder 17 grote; een daarvan was Anisovo op 6 kilometer ten Zuid-Oosten van Tsjernigov en 10 waren spoorwegstations.

In de richting van Zaporozhe en Melitopol zetten onze troepen hun offensief voort en vorderden zij van 10 tot 15 kilometer. Meer dan 170 plaatsen werden door hen genomen, waaronder de stad en het spoorwegstations Orekhov, 16 grote dorpen en 4 spoorwegstations.

In de richting van Dnjepropetrovsk zetten onze troepen hun offensief voort en rukten zij in sommige sectoren 10 tot 18 kilometer voort, waarbij zij meer dan 80 dorpen, 10 grote inbegrepen, veroverden.

In de richting van Poltava overkomen onze troepen de vijandelijke weerstand en maakten zij van 10 tot 15 kilometer voortgang. De stad en het grote spoorwegstation Krasnograd werd veroverd, alsook meer dan 150 bewoonde plaatsen, 8 grote inbegrepen.

Ten Westen en Zuid-Westen van Bryansk zetten onze troepen hun succesrijk offensief voort en rukten zij van 15 tot 20 kilometer voort waarbij zij de stad Rutsjak alsook 300 bewoonde plaatsen veroverden; 16 daarvan waren grote dorpen en een daarvan lag op 34 kilometer ten Westen van Bryansk.

In de richting van Roslavl hebben onze troepen met succes de oversteek van de rivier de Desna gedaan, 5 tot 15 kilometer voortgang gemaakt en meer dan 1000 plaatsen veroverd, waaronder Vusjnevitsj, districtscentrum van het Smolensk-gebied, Dobrova, districtscentrum van het Orel-gebied en grote dorpen.

In de Kuban overkomen onze troepen de vijandelijke weerstand en veroverden zij de bergpas van Voltsyi Vorota alsook 20 bewoonde plaatsen. Hieronder behoort Bodansky, een districtscentrum.

Op 15 September hebben onze troepen aan alle fronten 33 Duitse tanks ontwricht of vernield. 36 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur" (Moskou, (AP) 19.9).

### RUSSEN VEROVEREN PAVLOGRAD.

Het Russische communiqué van Zaterdagavond meldde de verovering van Pavlograd, op 55 kilometer ten Oosten van het strategische Dnjepropetrovsk. Kolonel Vasiliev, een Russische militaire commentator, deelde mede, dat 212 Duitse divisies weerstand bieden aan het Russische zomer-offensief en dat niet één ervan teruggetrokken wordt. Vasiliev zeide, dat de Duitsers nog meer divisies aanvoeren, waaronder op zijn minst 2 pantsereenheden. 25 satellieten-divisies zouden ook vechten om de Russische opmars te stuiten (Londen, (AP) 19.9).

### AANVAL OP TARAWA EN NAURU.

Als volgt luidt een communiqué, dat door Admiraal Chester Nimitz, Opperbevelhebber van de Noordamerikaanse vloot in de Stille Oceaan, werd uitgegeven:

„Krachtige vlootstrijdkrachten in de Stille Oceaan hebben vandaag een hevige aanval gedaan op Japanse bases: het eiland Tarawa in het Noorden van de Gilbert-groep en het eiland Nauru ten Westen van de Gilbert-groep. Deze operaties zijn uitgevoerd volgens het plan gedurende de nacht van 18 op 19 September en een belangrijk deel van de dag van 19 September (Oosterlengte-tijd). Bizonderheden van de onderneming zijn niet direct beschikbaar" (Pearl Harbor, (AP) 19.9).

### LAE GEVALLEN.

Een zegsman voor MacArthur zeide, dat 1800 ton bommen geworpen werd op de thans veroverde luchtbases van Lae en Salamaua — 1000 ton enkel in Augustus — in de onderneming tegen een Japans leger, dat eens op 20.000 man geschat werd. Hoevelen daarvan omkwamen, moet nog worden vastgesteld. Er werden echter weinig gevangenen genomen (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 18.9).

### DUITSERS ONTRUIMEN SARDINIË.

De Duitse troepen vluchten van het eiland Sardinië in de Middellandse Zee nadat zij aangevallen werden door 2 Italiaanse divisies en een Geallieerd communiqué zeide, dat de ontruiming „bijna voltooid" is. Volgens de Britse radio hebben Franse patriotten en Italiaanse troepen in een gezamenlijke actie tegen de Duitsers ook de beheersing verkregen over Ajaccio, hoofdstad van het eiland Corsica. De Duitse troepen op Corsica, die versterkt werden door de troepen van Sardinië, hebben evenwel de kleine Corsicaanse havenstad Bastia aan de Noordoostelijke kust bezet.

Het Noordamerikaanse 5e leger zette de gestadige uitbreiding van het bruggehoofd te Salerno voort in de slag om Italië en veroverde het bergdorp Altavilla, 16 kilometer het land in, en het naburige stadje Battipaglia, eens een belangrijke luchtbasis van de as.

De strijdkrachten van Luitenant Generaal Mark Clark drongen nog verder door in de vijandelijke stellingen en vooruitgeschoven patrouilles rapporteerden, dat de vijandelijke linies belangrijk zijn verzwakt.

Een communiqué van het Duitse Hoofdcommando maakte bekend, dat de nazie-troepen in Zuid-Italië zich hebben „vrijgemaakt van den vijand volgens het plan" en een „kortere verdedigingslinie hebben ingenomen". Met andere woorden wil dit zeggen, dat de Duitsers zich hebben teruggetrokken.

Een officiële Geallieerde bekendmaking onthulde voor het eerst, dat Maarschalk Pietro Badoglio, die de regering van Italië overnam na de afzetting van Mussolini zich thans op Italiaans gebied bevindt, dat door de Geallieerden bezet is (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 19.9).

### EILAND ISCHIA DOOR GEALLIEERDEN GENOMEN.

Als volgt luidt een speciaal communiqué van de Geallieerde Marine: „Het eiland Ischia voor de Golf van Napels heeft zich op 16 September aan de Geallieerde vlootstrijdkrachten overgegeven. Er is een garnizoen gevestigd" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 18.9).

### GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Te land: Het vijfde leger gaat voort zijn bruggehoofd te vergroten tegen een afnemende vijandelijke weerstand. Er komen nog steeds versterkingen aan. Het 8e leger zet zijn opmars naar het Noorden voort. In het gebied van Taranto hebben wij lichtelijk voortgang gemaakt en Gioia genomen".

In de lucht: In de nacht van 18 op 19 September hebben lichte bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht wegen en spoorwegen aangevallen, welke leiden van het gevechtsgebied rondom Salerno. Gisteren vielen gevechtsbommenwerpers vijandelijke aanvoerwegen en een brug in het gebied van Castelnuovo aan.

Een groot aantal voertuigen werd vernield en nog vele zijn beschadigd. De brug werd getroffen. Gevechtsvliegtuigen onderhielden patrouillevluchten boven het gevechtsgebied waar er tijdens de nacht en gisteren een geringe vijandelijke activiteit was. In de afgelopen nacht werden de toegangswegen naar de verkeersbrug te Benevento aangevallen door onze nachtbommenwerpers. 2 Vijandelijke vliegtuigen werden vernield tijdens deze verrichtingen. 3 Onzer vliegtuigen worden vermist. 2 Lange afstand gevechtsvliegtuigen, welke worden vermist van de aanval op het landingsterrein te Foggia op 18 September zijn naar hun basis teruggekeerd" (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 20.9).

### WAT RADIO-BERLIJN ZEGT.

De radio van Berlijn zeide, dat Maarschalk Badoglio zich in Noord-Afrika bevindt en daar de Italiaanse gevangenen organiseert in gevechtseenheden De radio beweert, dat dit een schending is van de internationale wetgeving (Londen, (AP) 19.9)

### BENITO BIJ ADOLF.

Een officieel Duits communiqué, dat door het DNB werd uitgezonden, deelde mede, dat Mussolini zeven dagen heeft doorgebracht in het Hoofdkwartier van Hitler (Londen, (AP) 19.9).

### RIJNLAND GEBOMBARDEERD.

Het volgende communiqué werd uitgegeven door het Britse Ministerie van Luchtvaart:

„In de afgelopen nacht hebben vliegtuigen van het Bommenwerperscommando mijnen gelegd in vijandelijke wateren. Mosquito's bombardeerden objecten in het Rijnland. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist" (Londen, (AP) 19.9).

### PAUS PROTESTEERT.

Paus weigert Kesselring te ontvangen.

Het Zweedse blad „Social Demokraten" zeide, dat de Duitse behandeling [lees: mishandeling] van het Italiaanse volk een krachtig protest ontlokt heeft aan Zijne Heiligheid den Paus, die — volgens het blad — practisch een gevangene is in het Vaticaan.

Het blad zeide, dat de Paus tweemaal weigerde Veldmaarschalk Albert Kesselring te ontvangen, wiens nazietroepen Rome bezetten. De Heilige Vader staat erop, dat de Duitsers de Italiaanse hoofdstad moeten ontruimen alvorens hij enige bespreking met hen kan voeren (Stockholm, (AP) 18.9).

### RUSSISCHE ORTHODOXE KERK GAAT STALIN STEUNEN.

De Russische Orthodoxe Kerk maakte de excommunicatie bekend van priesters of leken, die met den vijand hebben samengewerkt. Hiertoe werd beslist door het Synode van Bisschoppen op 8 September, aldus werd Zaterdag in „Izvestia" bekend gemaakt. De beslissing is technisch van toepassing op alle Russische en Griekse Orthodoxe Kerken over de gehele wereld. Personen, die profiteren van de vijandelijke bezetting, werken voor den vijand of hun partijgenoten aan den vijand verraden, werden door de order tot excommunicatie veroordeeld als schuldig aan „Judas-verraad". „Izvestia" publiceerde ook een boodschap van Bisschop Sergei van Taskent en drie andere Bisschoppen aan Stalin om de steun van de Orthodoxe Kerk in Midden-Azië aan de Russische oorlogsinspanning te beloven. De boodschap eindigde: „Lang leve nog vele jaren onze welbeminde Joseph Vissarionovitsj Stalin" (Moskou, (AP) 18.9).

[Deze bewering dat de „beslissing van toepassing is op alle Russische en Griekse Orthodoxe Kerken over de gehele wereld" is volkomen uit de lucht gegrepen. Volgens het kerkelijk recht der autophale Kerken is de enige instantie, die zulks zou kunnen een Oecumenisch Concilie en dat is al in geen eeuwen bijeen geweest. Geen enkele Russische synode heeft ook maar iets te vertellen over een Griekse Kerk. Zelfs de Oecumenische Patriarch zelf niet. Over de Russische Kerk buiten Rusland heeft zij evenmin iets te vertellen; de juridictie van de Patriarchale Synode — als het die al geweest is — beperkt zich tot de grenzen van het Moskouse patriarchaat en die vallen practisch samen met de Staatsgrenzen. — Red.]

## Het nieuws van vandaag.

Daar gaan de nazies! Overal in Rusland vluchten zij voor het machtige Russische zomer-offensief, dat gisteren alleen meer dan 1000 plaatsen terugbracht onder het Sovjetbewind en zulke belangrijke steden bevrijdde als Yartsevo, Dukovschina, Priluki, Piryatin, Lubny, Krasnograd en Pavlograd.

Het Rode leger heeft de Desna nu op verschillende plaatsen overgestoken en trekt in de richting van Smolensk en Wit-Rusland. In de Oekraïne kwam men steeds dichter bij Kiev en in het gebied in de Dnjepr-bocht dat nog in Duitse handen is, slinkt met het uur. Langs kusten van de Zee van Azov trekken de Sovjet-strijdkrachten naar Melitopol en de toegangsweg naar de Krim. In de Kuban is het laatste uur voor de nazies geslagen nu zij niet meer de beschikking hebben over de belangrijke haven Novorossisk. Voorlopig schijnt de modder de Russische opmars nog niet ernstig te hinderen, aangezien hun voortgang steeds sneller gaat. Spaanse correspondenten seinen uit de Duitse hoofdstad, dat Hitlers Hoofdcommando misschien geheel zal afzien van de Russische krijgstocht en de troepen terugtrekken naar de Poolse grens.

Ook in Italië trekken de nazies terug. Het 5e leger heeft zijn bruggehoofd te Salerno nog vergroot en enkele belangrijke luchtbases veroverd. Samen met het 8e leger wordt de opmars nu naar het Noorden voortgezet. De Geallieerde vloot blijft krachtig weerstand bieden aan de landstrijdkrachten en veroverde nog het eiland Ischia voor de Golf van Napels.

De nazies hebben volgens officiële bekendmaking het grote eiland Sardinië ontruimd na er te zijn aangevallen door de Italianen. De Duitsers begaven zich naar Corsica, waar zij ook al bestreden worden door de Italianen met hulp van Franse patriotten. De hoofdstad van Corsica, Ajaccio, is in handen der Italianen en Fransen. Van een Geallieerd offensief in de Aegeische Zee wordt niets meer vernomen en van geen enkele zijde is er bevestiging gekomen van de oorspronkelijke berichten hieromtrent.

De Noordamerikaanse vloot in de Stille Oceaan heeft een krachtige aanval gedaan op twee Japanse eilandenbases: Tarawa en Makin in de Gilbert-groe en Nauru ten Westen van Tarawa. Tokio beweert, dat Tarawa en Makin in de Gilbert-groep werden aangevallen. 200 Vliegtuigen zouden aan de aanval hebben deelgenomen. Lae, de Japanse basis aan de Noordoostelijke kust van Nieuw Guinea, is thans evenals Salamaua in Geallieerde handen.



# De afgelopen Week.

Wij zijn nu in een tijd, die in velerlei opzichten veelbewogen is. De phase van bevrijding der gebieden, welke door den vijand bezet worden, is begonnen. Debatten worden gevoerd over de wijze waarop men na de oorlog de vrede zal moeten handhaven. Men vraagt zich af hoe het herstel van de staatkundige en economische positie van vele landen zal geschieden.

Allen zijn het er echter over eens, dat de Democratie algemeen moet worden hoewel iedereen weer met een eigen uitleg van Democratie komt. Dat daarbij de godsdienst zal leiden spreekt vanzelf, omdat wij toch in de eerste plaats op aarde zijn om God te dienen en in de Hemel te komen.

Wie God dient zoals het hoort, is tevens ook democraat, en als er een instelling op aarde is, welke de democratie oefent dan is dit toch zeker de Rooms Katholieke Kerk. Het Katholieke volk van Italië heeft op overduidelijke wijze getoond, dat het wars is van alle dictatuur en niets liever wil dan de vrijheden, welke President Roosevelt in enkele punten zo schitterend wist te stellen.

Reeds bij de landing op Sicilië bleek, dat het volk beu was van alle fascistische gedoe en de Geallieerde legers zag als de macht, welke het daarvan zou bevrijden. Op vele plaatsen hebben de Italianen zich fel verzet tegen de Duitse bezetting en nog wordt er op geïsoleerde plaatsen gevochten tussen Italianen en Duitsers hoewel uiteindelijk de Italianen, slecht bewapend en onvoorbereid als zij zijn, er het loodje bij moeten leggen.

Van veel steun is dit verzet desniettemin voor de Geallieerde legers, die thans naar het Noorden oprukken na geslaagde landingen op Calabrië, bij Taranto en Salerno. De critieke phase bij de landing te Salerno, de moeilijkste waarschijnlijk van deze oorlog, is nu voorbij. Het 8e leger van Generaal Sir Bernard Law Montgomery heeft zich bij het 5e onder den Noordamerikaansen Luitenant Generaal Mark Clark gevoegd en samen hebben zij de Duitsers op de vlucht gedreven. Samen zullen zij verder — gelijk Generaal Clark in een dagorder zeide — Napels, Rome en geheel Italië veroveren.

Maarschalk Erwin Rommel zal in Noord-Italië voort moeten maken met het organiseren van zijn verdedigingssysteem, wil hij de Geallieerden tot staan brengen aan de Po-linie. Want de strijd zal hier beslissend worden en op de Po-vlakte zal wellicht de grootste slag van deze oorlog in Zuid-Europa woeden.

De nazies zijn er zich wel van bewust, welke mogelijkheden zich voor de Geallieerden openen met de verovering van Italië. Uit deze positie kunnen de Geallieerden immers aanvallen in verschillende richtingen en de Duitsers zullen dan ook overal strijdkrachten moeten samentrekken langs de Italiaanse grenzen.

Dan is daar nog de mogelijkheid van landingen op de Westelijke kusten van de Balkan, waar Joegoslavische patriotten reeds enkele belangrijke havens veroverd hebben, zodat de Duitse verdediging hiertegen uiterst moeilijk zo niet onmogelijk zal zijn.

In het Zuiden van de Balkan moeten de nazies ook Geallieerde aanvallen verwachten en deze bedreiging is nog meer toegenomen nu reeds landingen gedaan zijn op verschillende eilanden in de Aegeïsche Zee. Vele maanden werd het Britse 9e leger geoefend voor de taak om de Balkan te invaderen, afgezien nog van de Geallieerde troepenmachten, waarover geen nadere gegevens beschikbaar zijn.

In al de Balkan rommelt het. In Joegoslavië en Hellas waren de guerrillero's rond en bezorgen zij den vijand overal grote last.

Bulgarije, het land, dat zich behalve door de Geallieerden ook door Turkije bedreigd ziet, is verre van rustig. Van de oorlog aan Duitslands zijde moet het volk niets weten. Politieke moorden zijn er aan de orde van de dag.

Roemenië verlangt geen troepen meer te zenden naar het Russisch front en het volk doet openlijk van zijn afkeer voor de nazies en hun handlangers blijken.

Hongarije heeft reeds lang de positie aangenomen van toeschouwer in de gelederen der aslanden. Aan alle kanten legt het struikelblokken voor zijn bondgenoot en zoekt zoveel mogelijk voordeel te halen uit de chaotische toestand, waarin Europa verkeert.

Onmogelijk is het voor de Duitsers om deze gebieden naar behoren te verdedigen, wanneer de Brits-Noordamerikaanse strijdkrachten er uit het Westen en Zuiden en de Russen er uit het Oosten binnenvallen.

En dit is nog slechts een deel der Duitse moeilijkheden. President Roosevelt heeft gezegd, dat „tijd en plaats voor nieuwe landingen in Europa te Québec vastgesteld werden" en West-Europa zal men zeker niet vergeten hebben.

Wij zien de komende maanden als zeer critiek voor Duitsland. Zeker, de Wehrmacht is nog sterk. Maar men moet niet vergeten, dat het Duitse moreel reeds een behoorlijke knak gekregen heeft door de Russische successen, de landingen in Italië en de onophoudelijke luchtaanvallen. Hoe zal het worden, als daar gevechten in de Balkan, in Frankrijk, België, Nederland en Noorwegen bijkomen? Wat zal de reactie zijn als Finland vrede sluit met de Geallieerden?

Misschien voorzag President Roosevelt een staatsgreep in Duitsland, toen hij in zijn boodschap tot het Noordamerikaanse Congres zeide, dat de Pruisische militaire kliek mèt Hitler en de nazies moet verdwijnen. Want zelfs al wordt Hitler door de Junkers van kant gemaakt en de door Goebbels opgeblazen nazie-partij kapot gestoken, dan nog is de eis der Geallieerden aan Duitsland de onvoorwaardelijke overgave.

„Alle oorlogsbroeinesten in Duitsland en Japan moeten uitgeroeid worden", zo zeide de Noordamerikaanse President, en daarom zal ook Tojo met zijn benden moeten verdwijnen.

In Birma is nu een Geallieerd offensief in het vooruitzicht gesteld onder leiding van Lord Louis de Mountbatten. De noodzakelijkheid van dit offensief hebben wij reeds eerder aangetoond, vooral in verband met de versterking van China. Wil men Japan van Chinese bases uit bombarderen en dit bombardement volhouden, dan moet de bevoorrading van de luchtmacht in China goed en ononderbroken geschieden.

De grote brok van China, Mantsjoerije en Korea, welke Japan nog bezet, moet heroverd worden en deze taak zal buitengewoon moeilijk zijn. Japan heeft tot nu toe veel minder moeten inboeten dan Duitsland van het gebied, dat het veroverde. Zijn leger is nog zo goed als intact. Om de harde Japanse noot te kraken, zullen de Geallieerden alle krachten moeten inspannen.

De strijd in de Alcoeten, in China en Birma, op Nieuw Guinea en de Salamons eilanden ligt nog steeds aan de buitenste Japanse defensie-ring. Deze ring zal nog doorboord moeten worden alvorens het Japanse Keizerrijk en de gebieden, welke het ter verrijking van

(Vervolg op pagina 2).

# Reeds meermalen was er contact tussen de Surinaamse en Curaçaose missies.

De komst van het waarnemend Hoofd van de Missie in het Apostolisch Vicariaat Suriname naar Curaçao is niet het eerste aanrakingspunt tussen de beide Westindische missiegebieden. Zo schreef bijvoorbeeld Pater Jacobus Schink O.F.M., die op Curaçao werkzaam was en vooral bekend werd om zijn bemiddelingspogingen bij de slavenopstand in 1795, in 1809, dat hij bereid was naar Paramaribo te komen. Hoe kwam deze Pater Schink daartoe, waarom nam hij dit besluit?

Pater Schink had uit Nederland bericht ontvangen van zijn provinciale overste, dat de Pauselijke nuntius te Brussel den Paters Franciscanen gevraagd had, de zorg voor Suriname op zich te nemen. Er waren echter maar weinig paters in Nederland door het opheffen der kloosters en hier in de West ondervond men daar de terugslag van.

In Suriname had men al sinds 1793 geen priesters meer en Curaçao had toch in ieder geval nog twee paters. Pater Schink besloot daarom tot verdeling, want ook in Suriname moest het geloof gepreekt worden. Daarom besloot hij naar Suriname te vertrekken. Hij droeg zijn volmachten over aan den Pater, die hier op Curaçao bleef, nl. Pater Pirovano.

Pater Schink was reeds 62 jaar oud en 32 jaar lang op Curaçao werkzaam geweest. In zijn brieven zien wij een groot verlangen om Suriname te helpen. Men vermoedt ook, dat het vervelende optreden van het kerkbestuur invloed geoefend heeft op zijn besluit. Die vroeger hier bestaande kerkbesturen hebben het werk der Geestelijken niet, wat hun taak was, geholpen, doch vreselijk lastig gemaakt door tegenwerking op financieel gebied etc.

Toen Pater Schink in Mei 1810 aan de mensen hier mededeelde, dat hij van plan was naar Suriname te vertrekken, kwam er een verzoekschrift bij hem binnen om toch te blijven. Doch de mensen in Suriname bleven aanhouden: hij moest toch niet vergeten, dat zij helemaal geen priester hadden en dat er op Curaçao veel gemakkelijker priesters kwamen dan in Suriname.

De moeilijkheden, die het Gouvernement in Suriname maakte, werden opgelost door zijn vriend daar Dominee Esch, eerst ook op Curaçao werkzaam. Wij zien in die tijd een grote samenwerking tussen dominees en priesters. Jammer, dat wij er bij moeten voegen, dat die vriendschap wel eens heeft geleid tot een niet scherp meer zien. Men doopte bv. voor elkaar, iets wat niet toe te staan is (wel geldig). Pater Schink heeft nog een vier jaar in Suriname kunnen werken, doopte velen, leefde zeer armoedig en stierf er betreurd door allen.

**Het tweede aanrakingspunt.**

Later als Suriname weer eens zonder priester is, komt de hulp ook weer van Curaçao. Het was nl. door een bericht van Pater Stoppel, werkzaam op Curaçao, over de toestand in Suriname, dat men in Nederland een priester op ging roepen voor Suriname. Pater Stoppel, bekend met de toestand in Suriname, had geschreven, dat er in Suriname veel goeds van de jeugd te verwachten viel. Men moest er twee priesters naar toe sturen, maar men moest goed in hun levensonderhoud voorzien.

De oproep had succes. Twee priesters boden zich aan, o.a. een zekere Wennekers.

De bovengenoemde Pater Stoppel had op Curaçao de toestand der slaven bestudeerd, doch had zich ook over hun toestand in Suriname laten voorlichten. In het begin van het jaar 1817 stuurde hij er een request over aan Koning Willem I. Het is een feit in de emancipatie-geschiedenis, dat nogal dikwijls over het hoofd gezien is. Dat stuk aan den Koning, waarin toch heel menselijke en christelijke verlangens stonden, werd later op Curaçao bekend, toen het uit Den Haag ter bestudering werd opgestuurd.

Het gaf veel rumoer op Curaçao, men wilde Pater Stoppel zelfs uitzetten. Hij stierf echter al in 1818. Zijn werk voor de mensen van Suriname en Curaçao mag men niet meer vergeten. En als steun voor het werk van Pater Stoppel, kwam er bij den Koning in 1819 een request van den eerwaarden Heer Wennekers binnen. Het zette het door Pater Stoppel aangepakt werk voor de mensen van Suriname en Curaçao voort. Met weinig succes voorlopig. Er kwamen toch enkele politieverordeningen tegen mishandeling.

De zorg voor Curaçao ging bij den Eerwaarden Heer Wennekers nog verder. Hij hoort in 1818, dat er geen priester meer op Curaçao zou zijn. Hij wil er terstond naar toe gaan. Ging vroeger Pater Schink in Suriname helpen, hij wilde nu Curaçao gaan helpen. Doch rondlopend met dat plan, hoort hij, dat er een paar Spaanse geestelijken op Curaçao zijn, doch dat er op Aruba noch op Bonaire een priester is. Hij schrijft in zijn ijver een brief naar Curaçao, dat een van die Spaanse geestelijken toch eens naar de andere eilanden zal gaan, zo dat mogelijk is. Hij wil toch ook zelf gaan, doch ziekte belet het hem.

De ziekte is ernstig, toch wil hij zo graag gaan. Zijn kapelaan schrijft, dat hij in zijn ziekte maar steeds over Curaçao lag te zuchten. Hij laat zelfs den Gouverneur vragen of hij met een oorlogsboot naar Curaçao mee mocht. Met het oog op zijn gezondheid vond de Gouverneur het beter geen permissie te geven. De Gouverneur had goed gezien, het zou onverantwoord geweest zijn. Vlak daarop stierf hij. In een van zijn brieven is hij nog ongerust over die drie verre eilanden, waar „800 kinderen van het H. Doopsel verstoken blijven". Twee jaar later landt op Curaçao Mgr. Niewindt. Het is of de Eerwaarde Heer Wennekers, aan wien Suriname zoveel te danken heeft, voor de troon van God hulp voor Curaçao afgebeden heeft.





(Vervolg van pagina 1).

zijn economie inpalmde, kunnen worden aangevallen.

De verovering van Salamaua en Lae op de Noordoostelijke kust van Nieuw Guinea gedurende de afgelopen week, zijn hiertoe van groot belang geweest. Want hierdoor worden vooruitgeschoven bases verkregen van waaruit een aanval kan worden gedaan op Nieuw Britannië, de voornaamste Japanse voorpost ten Noorden van Australië. Van groot strategisch belang met betrekking tot het geheel is de strijd in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan eigenlijk niet. In feite is echter gebleken, dat de Japanse psyche het Keizerlijke Hoofdcommando parten heeft gespeeld. De vlootmacht, welke men hier verspeelde, had toch op betere wijze gebruikt kunnen worden dan om te trachten het gedoemde garnizoen op Guadalcanal te versterken.

Resultaat is, dat de Japanse vloot op het ogenblik ernstig verzwakt is, terwijl de Geallieerde zeemacht met behulp van een ontzaggelijk productievermogen is opgevoerd. Thans komt daar nog bij de overgave van de Italiaanse vloot aan de Geallieerden en de volledige beheersing van de Middellandse Zee.

Het doorsnijden van de Japanse zeeverbindingen is hierdoor gegarandeerd en daarmede ook de uiteindelijke nederlaag van Japan.

# Nederland.

## DE AMBASSADEUR IN RUSLAND

De Nederlandse Ambassadeur in Rusland, Caspar Baron van Breugel Douglas, heeft Zaterdag zijn geloofsbrieven aan President Kralinin overhandigd. Tevoren was hij door Minister Molotof ontvangen.

## DE AANVAL OP ROUAAN.

Zaterdag hebben Nederlandse bommenwerpers een aanval op Rouaan gedaan. Geallieerd ebommenwerpers hebben vannacht Taberfane (Aroe) en vijandelijke schepen onder de kust aangevallen.

## DR. VAN RHIJN EN HET SOCIALE VRAAGSTUK.

Dr. A. A. van Rhijn, voorzitter van de Nederlandse Algemene Rekenkamer te Londen, is te New York door Aneta geïnterviewd. Dr. Van Rhijn zeide, dat de Nederlandse regering de plicht heeft te voorzien in zo uitgebreid mogelijke maatregelen van sociale veiligheid voor het volk na de bevrijding van Nederland:

„Zelfs ongunstige na-oorlogse omstandigheden mogen de Regering niet afhouden van Haar verplichtingen op het terrein der maatschappelijke rechtvaardigheid. Wij zullen energieke maatregelen moeten nemen om het Nederlandse productie-apparaat wederom met de grootste spoed in volle beweging te brengen.

Wij zullen onze voor-oorlogse plaats in de wereld alleen dan kunnen heroveren, wanneer wij harder dan ooit zullen werken. Wij hebben de plicht jegens ons land en ons volk, dat zich zo schitterend gedraagt onder de Duitse verdrukking, dat de toestand snel wordt hersteld, waarbij de ruimst mogelijke maatregelen van sociale rechtvaardigheid en veiligheid aan de gehele bevolking kunnen worden gewaarborgd. Op deze wijze hopen wij in staat te zijn onmiddellijk na het herstel van de democratische regeringsvorm in Nederland het Nederlandse volk te schenken wat in de periode van zijn onderdrukking elders in de wereld op dit gebied is voorbereid of bereikt.

Ik ben voor zes weken in de Verenigde Staten van Noord-Amerika en in Canada als voorzitter van een commissie, in het leven geroepen door Minister Dr. Jan van den Tempel, een commissie ter bestudering van sociale vraagstukken. Deze reis heeft een tweevoudig doel: het toezicht van de financiële aangelegenheden der Nederlandse Regerings-instanties in de Verenigde Staten en het maken van een verslag betreffende de maatregelen, de plannen en de opvattingen met betrekking tot de sociale veiligheid in de Angel-Saksische landen. Dit rapport zal dienen als basis van onze na-oorlogse sociale hervorming. Zonder aan dit rapport de vorm van een definitief voorstel te geven, hebben wij het plan er in te wijzen op de onvolkomenheden, die ongetwijfeld bestonden in onze sociale wetten en maatregelen van voor de oorlog, en om deze onvolkomenheden weg te nemen.

Gedurende de laatste drie en een half jaar hebben zich in de vrije democratische landen snel denkbeelden ontwikkeld, die uitstekend zullen passen in het nieuwe Nederlandse systeem. Het zal van het grootste belang zijn in onze sociale wetgeving de grote groep van kleine onafhankelijke arbeiders, zakenlieden, boeren en winkeliers op te nemen, die met hun gezinnen ongeveer een kwart gedeelte der bevolking vormen. Zij hadden geen plaats in onze voor-oorlogse sociale wetgeving. Ook de wettelijke voorziening met betrekking tot de weduwen- en wezen-pensioenen kunnen verbeterd worden. En verder moeten wij een systeem van minimum lonen uitwerken."

## INVAL OP HET GEMEENTEHUIS

Drie Nederlanders, gekleed als Duitse politiemannen hebben een inval gedaan in het gemeentehuis van Houten (Utrecht), en zijn, na drie ambtenaren te hebben gebonden, verdwenen met... het gehele bevolkingsregister en 3000 distributiekaarten.

## STRAFFEN VOOR AFWEZIGHEID.

Een nieuw Duits decreet in Nederland geeft den werkgevers de macht arbeiders te beboeten voor absenteïsme of het niet werken volgens hun beste krachten. Er bestaat geen beroep voor de arbeiders op zulke maatregelen van hun werkgevers.

## BOMMEN OP KENDARI.

Vannacht hebben Geallieerde bommenwerpers 27 ton ontplofbare stoffen doen vallen op Kendari (Celebes) en zijn vliegveld. Tal van ontploffingen veroorzaakten vele franden. Ook Ambon werd weer bestookt. Ook daar ontstonden grote branden.

## „DE NIEUWE GIDS" OPGEHOUDEN.

„De Nieuwe Gids" heeft opgehouden te bestaan. De naam van het blad is verbonden aan een grote periode der Nederlandse letterkunde. Willem Kloos, Lodewijk van Deyssel, Leopold Aletrino, Hein Boeken, Jacobus van Looy en vele anderen schonken roem aan dit maandblad, dat eens een schitterende periode in Nederlands litterair leven inluidde, maar dat de laatste 10 jaar zodanig tot verval was geraakt, dat in feite alleen zijn naam nog aan de oude glorie herinnerde.

## POLITIE GEREORGANISEERD.

Het gehele Politie-apparaat in Nederland is weer gereorganiseerd en tevens nog meer gemilitariseerd. Er is nu een directoraat-generaal voor het gehele land te Nijmegen gevestigd, met N.S.B.-er Kolonel J. Kooymans als „chef van de Generale Staf".

## EEN MEISJE DOODDE KERLEN.

Onlangs meldden wij, dat de Utrechtse politie-commandant N.S.B.-er Kerlen is doodgeschoten. Thans wordt gemeld, dat een 20-jarig meisje dit heeft gedaan. Een losprijs van ƒ 10.000,— is op haar hoofd gesteld.

## ONDERWIJS.

Voor de aanstaande examens in Suriname bestaat er dit jaar veel animo. Naar wij vernemen hebben zich voor de hulpacte opgegeven: 70 dames en 60 heren, voor de onderwijzersacte 25 dames en 14 heren en voor de hoofdacte 3 dames en 17 heren. Er zullen dus, als de examens gunstig verlopen, heel wat nieuwe krachten bijkomen, waaruit Curaçao kan putten.

## BOT GEVANGEN.

Dr. Arthur Seyss Inquart heeft „commissaris" Damave van de „Rooms Katholieke Boeren Unie" in Nederland (een nazie-organisatie, die poogde Katholieke boeren te winnen) ontslagen ook van zijn post van „stafleider" van den (N.S.B.) „Landstand". B. H. van Till is benoemd tot liquidateur van deze Unie. Hetgeen erop duidt, dat de pogingen om de r.k. boeren in de N.S.B. Landstand te brengen, mislukt zijn.

## ZIJ ZIJN WEER BOOS.

„Volk en Vaderland" is weer boos. Ditmaal over een variete-gezelschap, dat de provincie bereist. Daarin komt een goochelaar op het toneel geheel in Oranje gekleed, en die haalt allemaal oranje vlaggetjes uit een hoge hoed. Wanneer de clowns het toneel verlaten, roepen zij „bye, bye!" En de zangers zingen oude vaderlandse liederen. Verder fulmineert Vova tegen het Handelsinstituut Hermes, dat schriftelijke cursussen geeft in schoonschrijven, waarin zinnen voorkomen als: „Welke verjaardag vieren wij op 31 Augustus?" en „Wie is er op 30 April jarig?" En dan nog iets waar Vova kwaad over is: het Arnhemse college van B. en W. heeft, zonder enig bericht, ontbroken bij de opening van de nazie-tentoonstelling „Herrijzend Nederland".

Vova bevat ook een artikel van Max Blokzijl, waarin deze NS.B-er schrijft, dat vele N.S.B-functionarissen trachten regeringsbaantjes te krijgen, omdat zij die toch maar veiliger en zekerder vinden dan partijbaantjes. Verder schrijft Blokzijl, dat de val van Mussolini velen N.S.B-er een hevige schok heeft gegeven.

Vooral hen, die na 10 Mei 1940 tot de beweging toetraden. En natuurlijk was Italië's overgave volgens Blokzijl „geen verrassing", omdat „iedereen wist, dat Mussolini's macht ondermijnd was door een bende samenzweerders, die in verbinding stonden met den vijand."

## GESTORVEN.

Onlangs deelden wij mede, dat op den politiechef van Nijmegen, N.S.B-er van Dijk een aanval was gepleegd. Thans is Van Dijk aan zijn verwondingen overleden.

## INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

Naar aanleiding van het Ingezonden Antwoord, dat Professor Dr. J. A. C. Fagginger Auer geeft op mijn verslag van zijn lezing voor de Vereniging van Vernieuwing Onderwijs, zij het mij vergund nog een paar slotbemerkingen te maken. Het doet mij goed daarin te lezen, dat de Professor, waarschijnlijk geschrokken van de conclusies, die noodzaker wijze uit de wijze van spreken en uit de toon, waarop zij gezegd werden, moesten getrokken worden, deze zeer verstandig heeft gemitigeerd.

Na lezing van het stuk „Onderwijs in Amerika" in de „Dagblad Amigoe di Curaçao" van Zaterdag jl., 18 September, is het voor mij ook tevens duidelijk, dat de bewering, „dat separatisme een soort luxe zou zijn, dat de Amerikaan zich niet kon veroorloven, een lapsus linguae moet zijn geweest; want ook voor mij is de Professor een te ernstig man, om deze bewering in deze vorm te blijven handhaven.

Verder sans rancune.

**Pastoor B. A. Schipper O.P.**







VERLOOFD

JEANNE JERONIMUS

en

P. W. BEKHOVEN

SAN NICOLAAS, ARUBA — 11 SEPTEMBER 1943.



## BEKENDMAKING.

De Gezaghebber van Aruba maakt bekend dat de Maximum-prijzen van bier voor dit eiland zijn vastgesteld als volgt:

| BIER: Merk: | Voor carton 24/2 (of in verhouding) | Per flesch bij verkoop door vergunninghouder | - andere |
|---|---|---|---|
| Trommer | f. 12.50 | f. 0.75 | f. 0.60 |
| alle andere Amerik. | 14.00 | 0.85 | 0.70 |
| Presidente Especial | 16.00 | 0.90 | 0.75 |
| alle Colombiaansche | | | |
| en Venezolaansche | 14.50 | 0.85 | 0.70 |
| Maltina Reina | 18 00 | 1.00 | 0.85 |

In de verkooplokalen moet deze prijzen voor de hierin verkochte Merken duidelijk leesbaar zijn aangebracht.

De Gezaghebber voornoemd,
WAGEMAKER.

## Bekendmaking.

De Gouvernements-Secretaris brengt ter algemeene kennis, dat het Verslag van Bestuur en Staat van Curaçao over de jaren 1939, 1940 en 1941 voor belangstellenden ter inzage ligt ter Gouvernements-secretarie, alle werkdagen, des voormiddags 8 tot 12 uur.

De Gouvernements-Secretaris voornoemd,
Dr. C. F. GRONEMEIJER.

# Curaçao.

### PROF. FAGGINGER AUERS GROTE PLAN EN CURAÇAO.

Men schrijft ons:

Nadat Prof. Dr. J.A. C. Fagginger Auer in het Brion-theater, onder auspiciën van de Afdeling Curaçao voor het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, zijn grote plannen ten aanzien van na-oorlogse hulpverlening aan universiteiten en de stichting van een wetenschappelijk „clearing house" in Nederland, had uiteengezet, werd een Comité gevormd om aan dit plan, op Curaçao, morele en financiële steun te verlenen. Tot dit Comité traden de volgende personen toe:

Beschermheer **Zijne Excellentie de Gouverneur**; ere-voorzitter **Prof. Dr. J. A. C. Fagginger Auer**; Mevrouw **Mr. A. G. R. H. van Erp—Van Ravesteyn**; Mevrouw **J. H. de Regt—Schuurkamp** (arts); Carel J. Baron van **Asbeck**; Pater **W. M. Brada O.P.**; Rabbijn I. Jessurun **Cardozo**; N. M. **Chumaceiro**; J. **Alvarez Correa**; Mr. E. M. **Elias**; Mr. W. Ch. **de la Try Ellis**; Dr. C. F. **Gronemeijer**; C. S. **Gorsira JPE** zn.; Dr. W. J. **Goslinga**; Ir. J. F. **Groote**; Dr. Joh. **Hartog**; H. E. **Kies**; L. W. **Korthals**; Mr. L. C. **Kwartsz**; Dr. P. H. **Maal**; S. A. L **Maduro**; Ds. J. **Mietes**; L. D. **Nederhorst**; Ir. J. **Noorduyn**; Frater M. **Radulphus**; Ir. W. J. **Stok**; J. H. **Sprockel**; Dr. C. **Süthoff**; Dr. W. H. **Winkel**; Dr. C. J. H. **Engels**; J. **Rustige**; Dr. F. R. **van de Stadt**; Mr. A. A. G. **Smeets** (van twee uitgenodigden wordt nog antwoord ingewacht).

Dit Comité vergaderde in pleno in de daartoe welwillend beschikbaar gestelde Statenzaal, stelde algemene richtlijnen voor de Curaçaose werkzaamheid te dezen vast en benoemde uit zijn midden een werkcomité, dat — na een speciale vergadering te hebben gehouden — binnenkort een begin zal maken met de werkzaamheden.

Het werkcomité bestaat uit: Ir. J. F. **Groote** (voorzitter); Mr. E. M. **Elias** (1e secretaris); Dr. **Joh. Hartog** (2e secretaris); J. **Alvarez Correa** (penningmeester); Mevrouw J. H. **de Regt—Schuurkamp** (arts); Mevrouw Mr. A. G. R. H. **van Erp—van Ravesteyn** en Dr. W. H. **Winkel**.

Het Comité stelde zich als materieel doel: **„een ton van Curaçao"**.

Onder deze slagzin zal eerstdaags een intensieve actie tot het vergaren van gelden worden ingezet, volgens richtlijnen en plannen, die reeds zijn uitgestippeld.

### DE SURINAAMSE PATERS NAAR ARUBA.

**Morgenavond de Huldigingsavond in Brion.**

Pater Stephanus Kuypers C.ss.R., Provicarius van Suriname, en Pater Wilhelmus Alhbrinck C.ss.R., zullen naar wij vernemen begin volgende week een bezoek aan het gebiedsdeel Aruba brengen teneinde zich ook daar van de toestand en omstandigheden der Surinamers te vergewissen. Maandag zullen de beide Paters naar Oranjestad vertrekken, waar zij tot Woensdag zullen verblijven.

Inmiddels bezochten Pater Kuypers en Pater Alhbrinck reeds verschillende instellingen hier ter stede. Zo werd bijvoorbeeld Zaterdag het St. Thomascollege bezocht en gisteren Curaçao's „The Allied Sailor's Home" aan de Klipstraat Otrabanda. Zowel Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. P. I. Verriet O.P., Apostolisch Vicarius van Curaçao, als Zijne Excellentie Dr. P. A. Kasteel, Gouverneur van Curaçao, hebben de beide Paters in langdurig gehoor ontvangen. Vanmorgen zou een bezoek aan de Isla gebracht worden en de gehele dag is het aan het St. Elisabethsgasthuis een va-et-vient van bezoekers, die met den Surinaamsen Provicarius komen spreken.

Zoals bekend zal morgenavond de grote Huldigingsbijeenkomst in het Briontheater worden gehouden. Deze avond vangt aan om 20 uur en is voor ieder toegankelijk!

### PATER BRENNEKER OP CURAÇAO.

Gisteren is Pater Vitus Brenneker O. P., kapelaan te Kralendijk, Bonaire, alhier aangekomen voor een behandeling in het St. Elisabethsgasthuis.

### FILM VAN CURAÇAO.

De Paramount Filmfabriek kondigt aan, dat zij begonnen is met de opneming van een „romantisch-politieke" film in technicolor, naar een scenario van Stuart Cloete, getitel: „Curaçao".

### WILLEM GAUW.

De gewezen Havenmeester, de Heer Willem Gauw, aan wien de Gouverneur eervol ontslag verleende uit zijn functie alhier met ingang van 1 October as., is door de Kroon met ingang van dezelfde datum ontheven van de werkelijke dienst bij de Koninklijke Marine.

### ONTSPANNINGSAVOND VOOR DE ZEELIEDEN.

Morgenavond 20 uur ontspanningsavond voor de zeelieden van de Koopvaardij en de Marine. Een band zal spelen.

### EINDE VAN HET C.S.M.-CONFLICT.

Vrijdag deed de Biezondere Rechtbank uitspraak in de zaak van de C.S.M.-officieren. Zij vernietigde de beslissing van den Algemeen Militair Commandant en verklaarde, dat deze officieren ten onrechte in het kamp van onwillige schepelingen geplaatst werden.

### VERDUISTERING.

Ten einde alle misverstand te voorkomen, vestigt de Algemeen Militair Commandant er de aandacht op, dat phase D. van kracht blijft, doch dat alleen de bepalingen ten aanzien van motorvoertuigen en rijwielen zijn verzacht. De totale verduistering blijft dus van kracht.

### WANDELEN.

De wandelcommissie van de K.S.C. schrijft ons, dat de eerste Wandelmars zal plaats vinden op **Zondag 26 Sept. a.s.**

**Enkele mededelingen en algemene voorwaarden:**

1. Alle personen van 10 jaar af kunnen aan de mars deelnemen.
2. Er kan gewandeld worden in **groepsverband** en **individueel**.
3. Elke groep moet uit ten minste 10 personen bestaan.
4. Jeugdgroepen (personen van 10 t/m 15 jaar) behoren onderleiding te staan van een persoon, die tenminste 18 jaar oud is.
5. De groepen welke de beste praestatie leveren, komen in aanmerking voor een groepsprijs. Bij de beoordeling van de praestatie wordt gelet op **marsorde, houding, netheid** en **opgewektheid**. Het aantal uitvallers mag niet groter zijn dan 10 percent.
6. Alle deelnemers, die met goed succes de wandeling volbrengen, ontvangen een diploma! zij die vijf maal met goed gevolg hebben deelgenomen aan een K.S.C.wandeling, krijgen een prijs.
7. De mars moet volbracht worden in wandeltempo; „looppas" is verboden.
8. Rusten kunnen naar verkiezing worden genomen.
gegeven door pijlen.
9. Waar nodig wordt de route aan-
10. Kosten van deelneming 25 cents per persoon.
11. Inschrijvingen kunnen geschieden bij den Secretaris den Heer A. Levens, onderwijzer aan de St. Jozefschool of bij Frater Hadrianus Directeur van het St. Albertus College, tot en met 23 September.
12. De route zal ongeveer 15 km. zijn, en moet worden afgelegd tussen 14—18 uur. Starten vindt plaats tussen 14 — 14.30 uur.

**Route:** St. Jozefschool Pietermaai (naast de kerk), Berg Altena, Weg langs Kintjan, Koraal Specht, Politiepost Janwé, bergweg Scherpenheuvel.

**Terugweg:** Scherpenheuvel, gewone weg naar de stad.

**Eindpunt:** Bewaarschool Zusters Scharloo.

### CANADA BESTRIJDT DE HOEST.

Dit nieuwe middel begint oogenblikkelijk te werken.

Het meest verkochte hoestmiddel in Canada is **Canadiol de Buckley**, bereid met de olie van een zeldzame Canadeesche pijnboom (door een geheim proces) Buckley is geheel verschillend van alles wat U tot nu toe hebt gebruikt. Koopt heden nog een fleschje neemt een theelepel vol, houd het eventjes op de tong en slik het langzaam door; direct voelt U zijn krachtige en heilzame werking in Uw keel, hoofd en luchtpijpen. De hoest verdwijnt, de verstikkende slijm raakt los, de verstopte luchtwegen worden gezuiverd zoodat de ademhaling vergemakkelijkt wordt. Nu zult U begrijpen waarom meer dan 10 millioen flesschen van de beroemde **mixtura de Buckley** hoestdrank verkocht zijn in het koude winstersche Canada. Al de vooraanstaande apothekers verkoopen deze schitterende Canadeesche ontdekking —21.





### Staten van Curaçao.

**Vergadering op Donderdag den 23n. September 1943, des avonds te 8 uur.**

**TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:**

1. Ingekomen stukken.
2. Ontwerp-landsverordening tot wijziging en aanvulling van de „Rechtsbijstandsverordening" (P. B. 1937 No. 80) (1943—1941—8).
3. Advies inzake het ontwerp Koninklijk besluit houdende voorzieningen ter verdediging van het grondgebied en de veiligheid van het Koninkrijk.

De Griffier der Staten,

G. J. FERGUSON.

### INHOUD VAN „DE STOEP".

Verschenen is thans de inhoud van de eerste 10 nummers van De Stoep. Buitenop staat nog een reproductie van een houtskooltekening van R. Israels, een van onze jongere schilders, die thans in New York is. Men moet dit goed onthouden, want ongelukkigerwijze staat dit nergens op de inhoudstafel vermeld, maar wij zijn het bij informatie te weten gekomen.

Deze inhoudstafel wordt den abonnees gratis toegezonden. Bovendien wordt het ding in de volgende Stoep gelegd, zodat ieder die het volgende nummer koopt vanzelf de inhoudsopgave van de verschenen eerste 10 nummers heeft. Die kan men dan vast laten inbinden (althans voor zover dit mogelijk is; Curaçao's enige boekbinder was enige weken ziek en stop stond alles).

Wij vernemen nog, dat de volgende Stoep in de loop der volgende week zal verschijnen.

### VERENIGINGSNIEUWS.

**— Don Bosco:** Woensdagavond zal Pater Alhbrinck in de Club San Mateo een lezing houden over zijn reizen naar de Bovenlandse Indianen in Suriname. De lezing, welke 's avonds om 20 uur begint, belooft belangwekkend te worden.

**— K.S.C.-uitslagen:** Junioes: Dosco — Ecuador 1—0; Mgr. Verriet Bekerwedstrijden: De Ruyter — **Resolute** 3—0; Hilversum — **Tropials** 3—0. Hiermede hebben de clubs De Ruyter en Hilversum zich in de tweede ronde geplaatst.

### 40 JAAR IN DIENST.

Nauwelijks van de schoolbanken af, als 14-jarige knaap, kwam Emanuel Nahr bij de firma S. E. L. Maduro & Sons in dienst. En vandaag, 40 jaar later, is hij er nog. Dit merkwaardige feit wordt heden op feestelijke wijze herdacht op het kantoor van de bovengenoemde firma en in de huiselijke kring van den Heer Nahr. Want merkwaardig is het niet alleen, dat de Heer Nahr zó lang zonder onderbreking een betrekking heeft vervuld, doch tevens behoort hij tot de derde generatie van zijn familie in dienst bij de **Maduro's.**

Grootvader Guillaume werkte er al en Vader Louis deed dit 42 jaar lang voor hij door de firma gepensioneerd werd. De traditie voortzettend heeft de vierde generatie zich achter de werktafels van de firma gezet: Roberto Nahr werkte er al 9 jaar toen hij Schutter moest worden, Alba Nahr is er al 7 jaar.

Emanuel Nahr is chef van de houtloods en het magazijn voor bouwmaterialen van de firma S. E. L. Maduro. O.a. vallen ook de handel in likeuren en de export naar omliggende landen onder zijn competentie. Dies is hij een bekende persoonlijkheid in de Curaçaose handelswereld en wij mogen er bijvoegen: iemand waarmede men graag te maken heeft.

Naar inlichtingen gevraagd bij de Directie deelde men ons mede, dat de Heer Nahr de firma „niet trouwer gediend kon hebben". Voorwaar een compliment, dat er zijn mag.

In 1937, bij het honderdjarig bestaan van de firma S. E. L. Maduro & Sons, verwierf de Heer Nahr de Gouden Eremedaille van Oranje Nassau.

Hedenmiddag om 17 uur zal er in het privé-kantoor van de Directie een intieme bijeenkomst plaats hebben, waarbij de Jubilaris door den Heer Montifiore („Monti") Maduro, directeur, en den Heer Richard C. Henriquez, Procuratiehouder, zal worden toegesproken. Directie en Personeel zullen geschenken aanbieden. Mogen wij den Heer Nahr hartelijk gelukwensen met het bereiken van deze mijlpaal in zijn leven.

### ATHLETIEK.

Men schrijft ons:

Het was voor de organisatoren en jury geen onverdeeld genot. Zondag 12 September op het Rif.

De opkomst der athleten was verre van schitterend. De aanwezige junioren en A-klassers hebben er desondanks van gemaakt wat er van te maken was. Enkele goedkope overwinningen werden er gedaan o.a. de 4 x 100 meter estafette was voor Rapiditas in 58 sec., en dan te weten, dat deze ploeg het in 50 sec. kan doen.

J. Hooi leverde een mooie praestatie bij het hoogspringen, nl. 1,59 meter. Ook op de 800 meter werd goed gelopen; hier kwam S. Martinus als no. 1 in 2 minuten 43:6 seconden aan.

Bij de A-klassers had V. Pole door gebrek aan tegenstanders het zeer gemakkelijk, dat hij zich toch geheel gaf en steeds probeert zijn vorige praestaties te verbeteren; dat moeten wij in hem prijzen, dat toont de ware sportman.

Zijn tijd voor de 200 meter was 23.8 sec., waarbij hij de recordtijd evenaarde in een walk-over, daar de overige deelnemers op dit nummer stukken achter bleven.

Bij het speerwerpen verbeterde hij wederom zijn record en bracht het van 36.50 meter op 39.90 meter. Vorig jaar Augustus wierp V. Pole 30.25 meter en schreven wij dat er worpen van over de 40 meter verwacht konden worden. Het scheelt niet veel meer.

Al met al een **sportmiddag**, **welke** door veler wegblijven ver beneden peil was, maar waarbij de praestaties van enkelen toch enige vreugde bracht.

De Heer Smit reikte **met een kort**, hartelijk toespraakje na afloop enkele prijzen uit. Wij hopen voor bestuur en organisatoren, dat de as. kampioenswedstrijden beter zullen slagen.

### K.S.C.

**Afdeling Athletiek.**

De Athletiek-commissie schrijft:

10 October athletiek-wedstrijden voor het kampioenschap van de K.S.C. op het Rif-sportterrein.

Programma **A-Klassers:** 100 meter hardlopen; 400 meter hardlopen; 800 meter hardlopen; 1500 meter hardlopen; hoogspringen met aanloop, verspringen met aanloop; kogelstoten; discuswerpen; speerwerpen: 4 x 100 meter estafette.

**Junioren:** 100 meter hardlopen; 800 meter hardlopen; hoogspringen met aanloop; verspringen met aanloop; kogelstoten; discuswerpen; speerwerpen; 4 x 100 meter estafette.

Aan deze wedstrijden kunnen alleen athleten deel nemen, welke bij de K.S.C. zijn aangesloten en worden gehouden 's morgens en 's middags. De chronologische volgorde zal nog nader bekend gemaakt worden. K.S.C.-athleten, oefent u nog eens extra voor deze wedstrijden, zodat de oude records geslagen zullen worden. Wij kunnen ze verbeteren. Zorg dat de inschrijvingen uiterlijk 1 October in ons bezit zijn op Brionplein No. 2, anders loopt u kans teleurgesteld te worden. **Dus niet later dan 1 October.**

### OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

**Verlof:** W. G. Breusers, adjunct-commies ter Administratie van Financiën 4 weken vrijstelling van dienst en in aansluiting daarop zes weken buitengewoon buitenlands verlof ingang 5 October 1943; P. A. Werleman, kommies der belastingen 2e klasse op Aruba 4 weken vrijstelling van dienst ingang 1 October 1943.

**Benoeming:** H. W. Hemmes, kapitein Luitenant ter Zee K.M.R. tot tijdelijk havenmeester tevens scheepsmeter op Curaçao; Mevrouw de Weduwe B. E. Römer, geb. Rojer, tot tijdelijk schrijfster en is werkzaam gesteld ter Gouvernements-Secretarie; D. A. S. Robb tot tijdelijk loods te Druif op Aruba; Mejuffrouw V. M. Loos, tot tijdl. schrijfster en is werkzaam gesteld ter Gouvernements-Secretarie; L. C. Marco, to tijdl. telegrambesteller op Curaçao.

**Werkzaamstelling:** A. J. Maal de Haseth bij de Curaçaose Bank alhier en hem te belasten met werkzaamheden van Kassier van de Curaçaose Bank; Mejuffrouw Edna Boom tijdelijk ter Gouvernements-Secretarie

**Eervol ontslag aan:** J. A. Beaujon Kassier bij de Curaçaose Bank **alhier**, op zijn verzoek onder dankbetuiging voor de door hem **als zodanig** bewezen diensten.

tijdl. loods te Druif op Aruba, is eervol

**Eervol ontheven:** V. F. H. Berry, ontheven uit voornoemde functie.

De Gouvernements-Secretaris,

C. F. Gronemeijer.







### BUITENLAND.

#### DUITSE TERUGTREKKING NAAR POLEN VOORZIEN.

De Berlijnse correspondent van „Arriba" deelde mede, dat de Duitsers mogelijk de „Russische compagne zullen opgeven" en zich terugtrekken naar de krachtig versterkte Poolse grens, 1000 kilometer van het huidige front. Deze beslissing, welke thans algemeen gemeld wordt in Berlijn, zou volgens den correspondent een volledige overschakeling betekenen van de Duitse tactieken om een machtige verdedigingslinie te houden van de Baltische naar de Zwarte Zee met opgeving van Smolensk, Leningrad, de Krim, de Oekraïne en indien nodig ook de rivierlinie langs de Dnjepr. Hij zeide, dat de Duitsers alzo meer troepen zouden vrijmaken om het hoofd te bieden aan de Geallieerden in Italië en West-Europa (Midrad, (AP) 18:9).

#### JOEGOSLAVEN VALLEN FUIME AAN.

De Britse radio deelde mede, dat volgens berichten uit Bern Joegoslavische patriotten zijn doorgedrongen binnen Italiaans gebied en thans vechten in de havenstad Fuime. De radio zeide: „De gehele Dalmatische kust met de havens Susak, Ragusa en Spalato (Split) wordt thans beheerst door de Joegoslavische patriotten" (New York, (AP) 19.9).

#### SCHIEREILAND VAN SORRENTO BEZET.

Naar vermeld wordt heeft het 5e leger in een opmars van 25 kilometer ten Westen van Salerno „alle overheersende hoogten van het schiereiland Sorrento bezet". Deze bieden een uitzicht op de Golf van Napels en ook op Napels zelf.

Lange rijen van vijandelijke motorvoertuigen, die in Noordelijke richting terugtrekken van het bruggehoofd te Salerno, werden Zondag bestookt door Noordamerikaanse bommenwerpers. Op zijn minst 109 vrachtauto's werden vernield in de bergkloven ten Noorden van Contursi (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 20.9).



### ALLERLAATSTE NIEUWS

**— Een Geallieerde** militaire zegsman zeide, dat de Duitsers blijkbaar terugtrekken van het bruggehoofd te Salerno. Grote colonnes van vijandelijke voertuigen zijn men terugtrekken van het slagveld bij Salerno. De Geallieerde luchtmacht viel een colonne van 1800 Duitse voertuigen aan, die zich ten Noorden van Contursi, op 15 kilometer ten Oosten van Eboli, terugtrekken en vernielden of beschadigden er 246. De zegsman zeide, dat geheel Sardinië thans ontruimd is door de Duitsers. De Italianen hebben er alle Duitsers verdreven.

**— In Colombo (Ceylon)** klonk het luchtalarm toen vijandelijke verkenningsvliegtuigen naderden. Er werden geen bommen geworpen.

**— Het Dutse communiqué** bevestigde de ontruiming van Sardinië door de Duitsers.

**— Radio-Marokko** deelde mede, dat de Duitse militaire commandant in het gebied van Napels in dat gebied de staat van beleg heeft afgekondigd.

**— Uit het Geallieerde Hoofdkwartier** in Noord-Afrika wordt gemeld, dat er nog steeds Italiaanse vliegtuigen ontsnappen uit de door de Duitsers bezette delen van Italië. Een belangrijk aantal heeft thans Geallieerde vliegvelden bereikt. Gelijk de Italiaanse vloot schijnt de Italiaanse luchtmacht haar best te doen om de wapenstilstandsvoorwaarden zo goed mogelijk na te komen.

**— De Britse radio** zeide, dat volgens berichten uit Zwitserse bron de Serbische Quisling-Premier Generaal Milan Neditsj in Beograd teruggekeerd is na een bezoek aan Hitler.

**— Het DNB zeide,** dat de Duitse marine enkele dagen geleden een haven aan de Westkust van de Adriatische Zee bezet heeft. Een aantal schepen en 400 Italianen zouden er zijn buitgemaakt.

**— Radio-Algiers** maakte bekend, dat Amalfi, op 20 kilometer ten Westen van Salerno in de richting van Napels, thans in Geallieerde handen is.

**— De Spanse Regeringsradio** begon het nieuwsprogram vandaag met eerst de Geallieerde communiqué's voor te lezen. Tot nu toe begon men altijd eerst met de communiqué's van de as.

# De Statenrede van Kroon.

In de Statenvergadering van Woensdagavond, 15 Setember, hield Statenlid José Maria Pedro Kroon, de volgende rede, waarin vooral de volkshuisvesting besproken wordt.

Mijnheer de Voorzitter,

Wij hebben voor ons liggen, een 1e aanvullende tevens heringerichte begroting voor 1943. In de naam reeds ligt een grote tegemoetkoming aan de wensen van dit College, meermalen geuit in de stukken aan het Bestuur, bij de behandeling van vroegere begrotingen.

Dit is ook een begroting die iedereen tevreden stelt, wat haar technische samenstelling betreft; een begroting met overzichtelijke gegevens over de verschillende diensten en de diverse doeleinden waarvoor belangrijke bedragen gevraagd worden. Ik zal daarover maar niet in détails treden. Alleen wil ik een korte beschouwing houden over een zeer belangrijk en actueel punt van deze begroting, alhoewel het Bestuur zelf daarover erg vaag is, nl. de **Volkshuisvesting.**

Reeds vroeger, en bij de behandeling van verschillende begrotingen heb ik in het openbaar o.a. voor de Volkshuisvesting gepleit in deze Statenzaal, en de besprekingen die ik persoonlijk met drie van onze landvoogden in de laatste tien jaren heb gehad, zijn veel, terwijl verschillende artikelen door mij in de locale pers over dit onderwerp geschreven, ten doel hadden de noodzakelijkheid van een behoorlijke Volkshuisvesting te bewijzen, in tegenstelling met de gevoelens en denkwijze van vele anderen die de noodzakelijkheid niet inzagen om den kleinen man te helpen in deze zo nodige voorziening.

Zowel mijne betogen hierover in de Staten als in de pers heb ik Mijnheer de Voorzitter principieel gehouden, en heb voornamelijk aangehaald de sociale en morele kant ervan, belicht aan de hand van gestelde normen van de Pauselijke Encyclieken Rerum Novarum en Quadragesimo Anno van Leo XIII en Pius XI.

Mijnheer de Voorzitter bepaalde wijsgeren en wijze heren uit onze samenleving mogen zich smalend uitlaten en lachen om de aanhaling van deze Pauselijke Encyclieken in deze Statenzaal, dit doet niets af aan haar grote importantie als richtsnoeren voor alle Katholieken, bij het nastreven van de sociale rechtvaardigheid, ook ten aanzien van de arbeidende stand. Misschien dat bedoelde heren meer waarde hechten aan het oordeel van den groten wereld democraat Franklin Delano Roosevelt, die openlijk verklaard heeft deze Pauselijke Encyclieken als norm voor zijn sociaal streven te willen nemen.

Mijnheer de Voorzitter, na deze kleine afwijking, wil ik de Volkshuisvesting nader beschouwen en grijp naar de geschiedenis van enige jaren terug. In 1934 werden besprekingen over de noodzakelijkheid van huizenbouw voor den arbeider en mindergegoeden door de Curaçaose R.K. Volksbond met den toenmalige Gouverneur Van Slobbe gevoerd. Reeds vroeger heeft de Volksbond in deze zin gewerkt, maar de finantiële moeilijkheden waren van dien aard, dat men van verdere bouw moest afzien in afwachting van een oplossing van het probleem. De Gouverneur zag wel de noodzakelijkheid ervan in, en was toen bereid om een klein begin ermee te maken, alhoewel huiverig. Men was bang voor het nogal gedurfde voorstel van de Volksbond om een bedrag van een half millioen, van het Pensioenfonds bv., in huizenbouw te beleggen, op het verzoek werd dan ook afwijzend beschikt. Buiten het Gouvernement waren er groepen die beslist tegenstaanders waren van huizenbouw op grote schaal. De artikelen in de pers toendertijd verschenen, waren er getuigen van. De nood van den kleinen man kon nog niet tot hen doordringen en de plannen werden dan ook ten sterkste bevochten.

Mijnheer de Voorzitter men mocht het geld van het Curaçaos Pensioenfonds niet beleggen in huizenbouw in Curaçao, maar dit mocht wel in Nederland. Daar werd voor hetzelfde doel gelden beschikbaar gesteld, leningen en hypotheken werden gegeven aan publiekrechtelijke lichamen of met garantie van zodanige lichamen op onderhandse schuldbekentenis. Ik beschik over cijfers van 1938 bv. en ik geloof dat deze cijfers de laatste zijn die ons hebben bereikt, waaruit blijkt dat door het Curaçaos Pensioenfonds in dat jaar meer dan een millioen op deze wijze werd geïnvesteerd.

Men kan niet zeggen, dat er toen geen huizennood op Curaçao bestond of dat de toestand zo mooi en zo keurig was en dat er geen klachten waren. Dat getuigt zelfs ook de naderhand benoemde huurcommissie, die paal en perk moest komen stellen aan de verschrikkelijke huuropdrijving, ontstaan door de woningnood. En zelfs indien men dat wilde beweren, dat er geen huizennood bestond, dan was er toch nog een allerellendigste toestand van krotwoningen, die het Gouvernement verplicht was onder ogen te zien en te trachten op te ruimen.

In het weekblad „La Union" werden wekenlang foto's van krotbuurten en krotwoningen geplaatst met bijbehorende texten, om op een aanschouwelijke en duidelijke manier de noodzakelijkheid van krottenopruiming en van nieuwe woningbouw aan te tonen. Veel heeft het Bestuur niet gedaan, ten minste niet in de mate die men wenste en mocht verwachten, gezien de benarde toestand. Langzamerhand echter kwam dat besef bij het Bestuur en na 9 jaar vechten kan de Stichting Volkshuisvesting op 122 gebouwde huizen wijzen, terwijl de Ambtenarenwoningbouw op Curaçao 14 en op Aruba 7 huizen kon bouwen. Dit was verreweg niet toereikend voor de binnengekomen aanvragen, noch bij de Stichting Volkshuisvesting, noch bij de Ambtenarenwoningbouw. Dat het bouwen ver achtergebleven is bij de nood die er heerste, kan ik aantonen door de sedertdien in engere mate toegenomen bestorming van het kantoor van de Stichting Volkshuisvesting, door mensen van alle standen en rangen, ambtenaren inbegrepen, en zelfs door mensen die nooit in aanmerking zouden kunnen komen, van wege hun hogere positie en inkomen. Mijnheer de Voorzitter en zijn vele getrouwde paren die zonder dak zijn en bij ouders zeer bekrompen inwonen, anderen die in erbarmelijke toestand gehuisvest zijn, en zelfs zijn mij gevallen bekend waar jongelui die vier of vijf maanden getrouwd zijn nog van elkaar gescheiden wonen, omdat ze door omstandigheden zelfs niet bij hun ouders kunnen ingaan. Verder zijn er velen die willen trouwen, maar door gebrek aan een behoorlijke woning, kunnen zij dat niet doen. Dat zijn de toestanden op dit ogenblik, en hier spreek ik zelfs niet van de krotwoningen, die helemaal onhygiënisch zijn vanwege hun gemis aan licht, lucht en sanitaire voorzieningen.

Hier mag wel een woord van lof aan de Directie van de Oliemaatschappijen hier en op Aruba, die gezorgd hebben voor woningen voor haar employees, haar arbeiders, en ook voor de Surinamers, alhoewel er nog verschillenden bij de Stichting Volkshuisvesting zijn ingeschreven en wachten op een beurt.

Wij kunnen dus gerust zeggen dat het Bestuur, wat woningbouw betreft, in grote mate is tekort geschoten, en dit is ook een nalatigheid die zich nu wreekt. Te meer daar we nu met veel meer en grotere moeilijkheden te kampen hebben, moeilijkheden van materiaalschaarste en duurte en voornamelijk van arbeidskrachten.

Mijnheer de Voorzitter het stemt mij dan ook tot grote tevredenheid, dat onze huidige Gouverneur een bredere kijk heeft op deze zo moeilijke en gewichtige zaak en de moed heeft om een zeer groot bedrag op de begroting te plaatsen in belang van de Volkshuisvesting in het algemeen. Ik bespreek **nu niet de mogelijkheid van doorvoering** van zo'n groots plan van massa woningbouw op dit ogenblik, daar ik zelfs niet de plannen van het Bestuur ken. Maar ik kan niet anders dan zeer erkentelijk en dankbaar zijn voor elk plan dat het Bestuur heeft voor massa woningbouw. Ik zou gaarne willen zien dat verdere steun worde gegeven aan de reeds bestaande Stichting Volkshuisvesting en de Ambtenarenwoningbouw. En dit wens ik ook voor Aruba, waar de woningnood ook groot is, waarin ook zo spoedig mogelijk moet worden voorzien. Particulier initiatief moet in de eerste plaats worden aangemoedigd, door beschikbaar te stellen bedragen voor financiëring van reeds bestaande plannen; ook door steun in de vorm van beschikbaarstelling van alle materialen benodigd voor huizenbouw. Met zijn rechte van prioriteit kan het Bestuur gemakkelijk en vlugger alles van het buitenland betrekken en kan die dan tegen kostprijs leveren. In de nota naar aanleiding van het eindverslag van de Staten over deze begroting heeft het Bestuur zelf gewezen op de mogelijkheid, dat materialen voor de woningbouw uit de Verenigde Staten zouden kunnen worden verkregen, mits de noodzakelijkheid ervan wordt aangetoond. Het Bestuur sprak ook van reservering van materialen in belang van de woningbouw na de oorlog, daar door de grote vraag naar bouwmateriaal voor de wederopbouw der verwoeste streken, de gehele volkshuisvesting van Curaçao in het gedrang zou kunnen komen.

Mijnheer de Voorzitter hier is er reden te meer om het plan van het Bestuur krachtig te steunen en te vragen dat het Bestuur alvast met de voorbereidende werkzaamheden zal beginnen, als aanleg van wegen en trottoirs, riolering, waterleiding, enz. om dan t.z.t. onmiddellijk te kunnen bouwen.

Maar ook bouwrijp gemaakte gronden moeten voordelig worden beschikbaar gesteld. Verder zou het Bestuur m.i. de politiek van in-erfpacht-geven van gronden moeten verlaten en die gronden afstaan tegen lagere dan tot nu toe bedongen prijzen. Het Bestuur moet het bouwen voor particulieren gemakkelijk maken — en hier denk ik terloops aan het geven van bouwvergunningen die soms onnodig wordt geweigerd of vertraagd — en voornamelijk de reeds bestaande Stichtingen zonder naar eng voordeel om te zien, maar met het oog op het algemeen belang en de grote woningnood die het Bestuur ook verplicht is te lenigen.

Mijnheer de Voorzitter de toestand is moeilijk op dit ogenblik; er zijn veel moeilijkheden om te bouwen, maar die moeten wij op alle mogelijke manieren trachten te overwinnen.

De sociale nood eist van ons, dat wij onze beste krachten geven aan de verbetering van alle wantoestanden op dit gebied. Laten wij dan de bedoelingen van ons huidige Bestuur appreciëren en zijn plannen ook krachtig steunen, terwijl wij vanzelf ook op de wederkerige steun van het Bestuur rekenen.

De Staten hebben zich uitgesproken tegen het aangaan van een lening van vijf millioen. In hoeverre die lening niet in haar geheel nodig is om posten van de begroting te dekken, is ook aangetoond. Maar in het streven om een bouwfonds te vormen, waaruit in betere tijden zou kunnen worden geput om een behoorlijke verbetering van de woningtoestand te bevorderen, om riolering overal waar mogelijk is en wegen die tot nu toe verwaarloosd zijn, aan te leggen, daar willen de Staten ongetwijfeld het Bestuur in steunen.

Mijnheer de Voorzitter een ander bewijs dat het Bestuur voortvarend is wat betreft sociale toestanden voor de arbeiderstand, is het ontwerp Landsverordening voor Ambachtslieden dat het Bestuur bij de Staten aanhangig heeft gemaakt en zeer zeker bij de behandeling de volle instemming van dit College zal hebben.

Daarom wil ik ook langs deze weg dank betuigen aan het Bestuur voor de goede bedoelingen in deze zo gewichtige sociale voorzieningen en verzoek het Bestuur tevens om zo spoedig mogelijk met uitgewerkte bouwplannen, ook voor financiëring ervan, te komen. Ongetwijfeld houden deze plannen verband met de Stadsuitbreiding, en hoe meer gegevens wij ook hierover hebben, des te gemakkelijker zal het zijn ook voor het partculier initiatief om verdere plannen te beramen voor behoorlijke woningbouw voor de arbeidersstand.

Tot slot Mijnheer de Voorzitter wil ik de aandacht vestigen op een onderwerp, waarover de meningen zeer verdeeld zijn, én bij het Bestuur én bij het publiek. De omstandigheden hebben het Bestuur er toe gebracht het verkeersprobleem aan zich te trekken en een oplossing te zoeken. Men zou het ook anders kunnen formuleren en zeggen, dat het Bestuur gebruik heeft gemaakt van de omstandigheid van bandenschaarste en onmogelijkheid voor particulieren om onderdelen en nieuw materiaal te krijgen, om in te grijpen, en het verkeer dat jarenlang door de Chauffeurs zelf werd onderhouden, nu zelf te gaan regelen. Dit is het Bestuur ten dele gelukt, met zijn prioriteiten, enz.

Aan een 50-tal goede, uitgekozen en door de Chauffeursbond voorgedragen taxichauffeurs zijn banden verstrekt, onder enige speciale voorwaarden. Dit is dan ook goed geregeld, met uitzondering van wat betreft hun aandeel in de bandendistributie, die nog niet redelijk en billijk geschiedt. Wel heeft het verwondering verwekt, dat er geen Chauffeur of vertegenwoordiger van de Chauffeurs in de Commissie voor bandendistributie is opgenomen. Verder zijn er gevallen waar particulieren die meer dan één luxeauto er op na houden, wel de nodige banden krijgen, terwijl er onder die 50 uitgekozen taxichaffeurs, die toch altijd ter beschikking van het publiek dienen te zijn, verschillende zijn, die geen banden ooit hebben gekregen, of heel slechte banden hebben, die met moeite nog kunnen rijden, die geen lange ritten naar de buitenwijken durven aannemen, omdat zij geen risico willen lopen met de passagiers ergens buiten ver van de stad te blijven steken.

Van de ongeveer 350 bussen die vroeger reden en ook het vervoer van passagiers en goederen naar de buitenwegen onderhielden, heeft alleen een 120 tal de nodige banden gekregen, terwijl men zeker een 200 bussen nodig acht om dat verkeer naar behoren te kunnen onderhouden. En dit verkeer zal ook niet door grote bussen kunnen geschieden. Daarom is het verkeer van en naar de buitendistricten nog zo gebrekkig tot ongerief van het publiek.

De Chauffeursbond heeft echter, in samenwerking met de Bandencommissie, zelf een traject geregeld voor de bussen, een vast traject dat al lang in feite bestond, maar nu beter is vastgelegd en meer geregeld geschiedt. Maar steeds klagen de Chauffeurs over te weinig banden.

Het Bestuur wil nu orde brengen en stelde zelf een grote busbedrijf in, die vanzelfsprekend concurrentie aan de kleine busbedrijven- als ik ze zo mag noemen — aandoet, een concurrentie die waarschijnlijk bij uitbreiding nog groter wordt. Men begrijpt dat de Chauffeurs die hun kleine kapitaal in een bus hebben gestoken, die het als hun bedrijf beschouwen die bus te exploiteren, en waarvan ze een familie hebben te onderhouden, en nu moeten zien dat dat hun bus op blokken staat, blootgesteld aan weer en wind en elke dag aan waarde achteruitgaat, terwijl zij zelf in afwachting van banden, geen ander werk verrichten en dus geen inkomen hebben, men begrijpt dat ze ook zeer ontevreden zijn over het Gouvernement. Het heeft dan ook alegemeen bij de Chauffeurs de indruk verwekt, dat het Gouvernement bij het in leven roepen van het grote busbedrijf, de kleine bussen coûte-qui coûte wil uitschaken van het verkeer.

Mijnheer de Voorzitter zelfs het grote busbedrijf zal kleine bussen nodig hebben voor de kleine vlekken, waar het voor een grote bus onmogelijk is te komen en waar het bedrijf oneconomisch zal zijn te exploiteren.

De Chauffeursbond heeft een commissie ingesteld om de zaak te bestuderen, en die stelde voor het hele busbedrijf in exploitatie te nemen, omdat men ook van mening is dat het geen Gouvernements bedrijf moet zijn. Het zal echter nog niet mogelijk zijn, zolang het Gouvernement zelf geen vaste plannen heeft en geen gegevens verstrekt over de opzet, de vorm van exploitatie, enz. Men begrijpe ook dat de Chauffeurs die het Gouvernement altijd vrij heeft laten werken en die zelf een verkeer over het gehele eiland hebben opgebouwd en onderhouden, jaren lang, niet zomaar hun zelfstandigheid kunnen prijsgeven en in dienstverband gaan werken, terwijl ze gewillig zijn en reeds strak disciplinair het verkeer buiten de stad zijn begonnen te onderhouden, in zoverre de bandencommissie, waarvan ze helemaal afhankelijk zijn, hun dat toelaat.

Mijnheer de Voorzitter gelijk ik vroeger reeds een keer in deze vergaderzaal heb opgemerkt, worden er mensen gevonden die te pas en te onpas de Chauffeurs van alles en nog wat beschuldigen, terwijl ik uit persoonlijk contact met deze mensen enigszins kan getuigen, dat er onder hen vele respectabele lieden gevonden worden; anderzijds kan ik aantonen dat onder het publiek, en dit ook door mensen die willen bogen op een hoge beschaving, al te dikwijls op brute wijze eisen worden gesteld, die totaal geen inzicht tonen in de moeilijkheden waarin deze mensen leven, omstandigheden van benzinebeperking en bandenschaarste.

Mijnheer de Voorzitter ik zou concluderen dat er twee oplossing mogelijk zijn:

1) Een algemene verkeermaatschappij, waarin de chauffeurs worden opgenomen en waarin zij door het inbrengen van hun bussen, aandeelhouders worden. Dit is echter, gelijk men heeft kunnen zien uit het verslag van een onlangs gehouden vergadering waarbij meer dan 250 chauffeurs tegenwoordig waren, absoluut tegen het verlangen der Chauffeurs zelf. De technische regeling van deze opzet zal ook weer moeilijk zijn.

2) Het grote busbedrijf zou een gemengd bedrijf kunnen worden naast het vrije kleine busbedrijf. Daar de Chauffeurs der kleine bussen ofwel niet zullen kunnen blijven rijden of de concurrentie der grote bussen sterk zullen ondervinden, kunnen zij dan in de gelegenheid worden gesteld, hun kleine kapitaal voor aandelen in het grote bedrijf af te staan. Echter moet dit kapitaal van den kleinen man geen dood kapitaal worden door de overmacht van aandeelhouders, doch moet rente voor hun opleveren.

Het Gouvernement zal het dus zodanig moeten regelen, dat de Chauffeurs, die door het nieuwe busbedrijf getroffen worden, niet beconcureerd en uit hun bedrijf gedreven worden, maar zelfs in de gelegenheid moeten worden gesteld om interesse en zeggingschap te krijgen in dat bedrijf, zij het dan als nevenbedrijf, maar dan ook met dezelfde rechten van verkrijging van banden en onderdelen, om het verkeer behoorlijk te kunnen onderhouden, in het algemeen belang, dus én van het publiek én van de chauffeurs.



## Openbare Verkooping.

Op Vrijdag, 24 September 1943, desvoormiddags om 10 uur zullen **in het woonhuis Penstraat 34** alhier in het openbaar en volgens plaatselijk gebruik ten overstaan van notaris Mr. A. A. G. Smeets worden verkocht het in vermeld woonhuis aanwezige huisraad.

Daarna zal worden overgegaan tot den openbaren verkoop volgens plaatselijk gebruik ten overstaan van denzelfden notaris van onderstaande onroerende goederen :

a. een stuk grond ongeveer 714 M², gelegen in het stadsdistrict van Curaçao, ten Zuiden van de Penstraat, nader omschreven in rooibrief nummer 173 van 9 October 1939;

b. een stuk grond groot ongeveer 1750 M², met al het daarop gebouwde, gelegen in het stadsdistrict van Curaçao, ten Zuiden van de Penstraat, thans genummerd Penstraat 34 en 34c, alsmede een ongenummerd pand, nader omschreven in rooibrief nummer 174 van 9 October 1939.

De voorwaarden van bovengenoemde verkoopingen liggen van heden af ten kantore van bovengenoemden notaris op de gewone kaatooruren ter inzage.

**Kijkdagen Woensdag 22 en Donderdag 23 September a.s. desnamiddags van 2 tot 5uur.**